

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

De forti humilium sustinentia. Cap. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

virtutum alas, in se, Deo donante custodiat. Sic ille.] His praestantissimis virtutibus non tantum tentationes & insultus aduersarij declinamus; non tantum in altum volamus, sed & merita nostra, quasi in immentum augemus. Negociator quippe, qui omni tempore, & omni negotiationis genere, & in pretiosissimis mercibus negociatur, & semper ditatur, breui tempore ditissimus efficitur. Talis est autem humilis, & obediens, qui ex obedientia omnibus virtutum praecipis pareat, & ex humilitate nullum meritum licet exiguum pretermittit. Humilis, quia humilis, in sua estimatione semper est pauper, & ideo merita exigua tamquam sibi necessaria quaerit, atque custodit. Et obediens, quia obediens, semper alterius voluntatem sibi faciendam esse censet, atque adeo in omni virtutum genere Deo obediendum esse animaduertit. Quid ergo mirum si opes meritorum quasi absque vilo limite augeat, & ditissimus bonorum spiritualium fiat? Humilis itaque in hoc tertio gradu se constituat, & in eo per multum tempus se deat, immo ad alios transendo, ab hoc nullo modo discedat; quia si obediens fuerit, in aliis gradibus, qui supersunt, nullam difficultatem inueniet.

De Forti Humilium sustinentia.

CAPVT I V.

OST obedienciam humilis sustinentiam addiscat; qua & pro exequendis sibi rebus iniunctis, & pro quibuslibet aliis virtutum actibus exercendis, sciat dura pati, & aduersa ac contraria tolerare. Haec virtus quomodo ad humilitatem pertineat, facile est exponere. Cum enim humilitas appetitum excellentiae in homine moderetur, & huius cohibitionis causa ipse homo suam voluntatem frangat, & alterius imperio se submitat, fit vt melius ducat, aspera & molesta sufferre, quam se aduersus praelati iussionem erigere, & ab eius imperio discedere. Humiles igitur, mansueti & patientes sunt, & in aduersorum tolerantia non tantum se humilitatis possessores, sed & omnium virtutum amatores ostendunt. Quia cum omnis virtus vitium amulum habeat, & eam in nobis aduersarius impugnet, eam illaenam seruare non possumus, nisi malis aduersus eam insurgentibus per patientiam resistamus. Mystice signauit hoc, iuxta interpretationem Gregorij, Beatus Iob, illis verbis: Tabescet caro eius, & ossa, quae tecta fuerant, nudabuntur. Quia cum caro per tribulationem patienter toleratam atteritur, multiplex virtus in corde latens demonstratur. Verba sancti doctoris sunt: Cum enim flagellis prementibus omnis exterior voluptas atteritur, interternat fortitudinis ossa nudantur. Quid autem hoc loco carnis nomine, nisi ipsa delectatio carnalis accipitur? Vel, quid per ossa, nisi virtutes animae designantur? Tabescit ergo caro, & ossa nudantur: quia dum flagellis arguentibus carnalis delectatio atrenuatur; ea, quae dudum quasi sub carne latuerant, virtutum fortia patefiunt. Nemo quippe quantum profecerit, nisi inter aduersa, cognoscit. Cum enim ad sunt prospera, cerni vitium documenta non possunt. Vnde alias scriptum est: In die mandauit Dominus misericordiam suam, & nocte declarauit: quia videlicet vnusquisque superni doni gratiam in tranquillitate quietis percipit: sed quantum percept, in aduersitate perturbationis ostendit. Haec ille.] Breuius vero id ipsum ex voce Domini intelligi-

Iob 33. 21

Greg 21. mor. c. 18.

Pf. 41. 9.

mus, ad Paulum facta, in hunc modum: Sufficit tibi gratia mea, quoniam virtus in infirmitate perficitur. Ne, inquam, peras, o Paule, vt te tribulationibus & doloribus libere: fat tibi sit, quia gratiam meam habeas, aut quod de manu mea hanc eximiam patiendi pro me gratiam accipias; quae multiplex virtus tua non tantum tribulatione perficitur, verum & robusta ac perfecta demonstratur. Assensit Apostolus consilio diuini, & ideo subdidit: Libenter igitur gloriabor in infirmitatibus meis, vt inhabitet in me virtus Christi. Tanta enim res est virtus Christi, Saluatorisque potentia, & auxilium iustis attributum, quo tribulationes lenit, mala in bona conuertit, & ex iniuriis & doloribus, tamquam ex seminibus in terram iactis, copiosam meritorum segetem metit, vt propter illud sit tribulatio non solum aequanimiter, sed etiam libenter sustentanda; & cum haec ita suscipienda, vt Sed videat aliquid aliud virtutis Christi nomine possit intelligi, quod te ad tribulationum sustinentiam instiget. Existimo, virtutem Christi esse multiplicem passionem, ac tribulationem suam, qua mandum redemit, peccatum destruxit, & pro delictis humani generis aeterno Patri satisfecit. Haec est infirmitas Christi, & virtus Christi: Infirmitas, quam pro nobis infirmis & mortuis passus est; cuius causa de illo ait Isaias: Vidimus eum, & non erat aspectus, & desiderauimus eum, despectum, & nouissimum virorum, virum dolorum, & scientem infirmitatem. Et postea: Dominus voluit contere eum in infirmitate. Virtus autem, qua mors nostra mortua est. Vnde Paulus ait: Verbum crucis pereuntibus quidem stultitia est: iis autem, qui salui sunt, id est, nobis, Dei virtus est. Tribulatio ergo, & est afflictio, quae naturam premit & onerat: & est Christi virtus, quae mentem purgat & roborat. Si times illam, ex ea parte quae afflictio est, sustine illam aequanimiter, immo suscipe hilariter ex ea parte quae Dei virtus est. Gloriate in infirmitatibus tuis, vt non iam vt hospes transeat per te, sed vt incola habitet in te virtus Christi, similitudo nempe mortis, & passionis eius, quam si patienter acceperis, cum ipso vtique regnabis. Paulus enim ait: Sicut socij passionum estis, sic eritis & consolacionis. Et quidem per tribulationem patienter sustentatam, socij Christi in passione factus es, & vt membrum capitis vulneraris, & angustiat, doloribus vulneraris, & pressuris angustiaris: quid mirum si & cum illo consoleris? Sed si tribulatio est virtus Dei, videamus quid operetur in illis, qui eam patienter acceptant. Efficit quidem in illis ea quae ab igne, elemento vilissimo, fieri solent. Nam & tribulatio est spiritualis ignis, quo Deus in hac vita aurum electorum purgat, & probat. Ideo Dauid ait: Probasti cor meum, & visitasti nocte: igne me examinasti, & non est inuenta in me iniquitas. O bona aduersitatis nox, & omni die huius saeculi clarior atque lucidior, quatuor Domine mentem meam exploras, an sincera sit; & cor meum visitas, vt apud omnes reatum esse declares! O efficax tribulacionis ignis, & latititia huius mundi formosior, quo, o Deus meus, velut aurum, mentis meae puritatem examinas, & quod tu scis, me scilicet omnem iniquitatem odice habere, ab hominibus etiam facis agnosce. Verè probasti me, Deus, atque igne me examinasti, sicut examinatur argenteum. Nam quemadmodum ignis faeces argenti consumit, ipsum vero purum mundumque relinquit: ita tribulatio me purgauit, scorumque

2. Cor. 12. 9.

2. Cor. 12. 10.

Isaia 53. 2. 3.

1. Cor. 1. 18.

1. Cor. 1. 7.

Pf. 16. 3.

Pf. 65. 10.

namque

Malach. 3.2.

Ibid. 3.

Thren. 3.1.

Proverb. 29. 15.

Proverb. 22. 15.

Iob. 23. 16.

Pf. 74. 4.

Etiamque peccatorum excocit. Tu venis ad me quasi ignis conflans, & quasi herba fullonum:] vt scilicet ignis, id est, tribulatione graui, peccata mea consumat, & herba fullonum, id est, percussione leniori, minora peccata dimittas. Sedebis conflans, & emundans argentum, & purgabis filios Leui, & colabis eos quasi aurum, & quasi argentum.] Emundabis, inquam, iustos tuos ab omni eo, quod est sordidum, & purgabis ab eo quod est superfluum. Colabis eos, igneque amoris & tribulationis liquefacies, vt sint tibi offerentes sacrificia in iustitia. Audi ergo anima mea quid ignis hic in te faciat, aut cuius gratia Dominus illum immitat, vt omnem tribulationem, omnemque pressuram quasi humilis & mansucta sustineas.

Tribulatio humiliter patienterque suscepta, non aliter quam ignis illuminat. Docet, inquam, nos quid de nobis, quid de Deo, quid de hominibus, & quid de antea actis operibus sentire debeamus. De mundo, quia contemptibilis est, cum non aliud habitatoribus suis nisi multiplices tribulationes minuet. De nobis, quia infirmi sumus, cum oborta pusilla tentatione pene à recto desistamus. De Deo, quia misericors est, cum nos à tribulationibus eruat. De hominibus, quia infideles sunt, cum nos in angustia relinquunt. De antea actis operibus, quod mala aut imperfecta extiterunt, quæ tantæ pœnæ castigant. Hunc tribulationis fructum notauit Ieremias, dicens: Ego vir videns paupertatem meam in virga indignationis eius.] Nam antequam tribulationis virga percuteret, meas culpas ignorabam, meamque paupertatem earum causâ contractam, minimè cognoscebam: at tribulationis percussio oculos mentis ignoracione clausos luce propriæ cognitionis aperuit. Salomon quoque ait: Virga, atque correpto tribuit sapientiam.] Omnes enim quandiu hic viuimus, quasi paruuli sumus, & addiscere pertimescimus: verborumque correpto, &, si hæc non sufficiat, verberum ac tribulationis castigatio, adhibenda est, vt sapientiam acquiramus. Illud quoque eiusdem sapientis: Stultitia colligata est in corde pueri, & virga disciplina fugabit eam;] non tantum de pueris ætate, sed & de pueris conuersatione & moribus, intelligendum est, quos tentatio ac tribulatio ab insipientia liberat. Nec solum tribulatio cor illuminat; sed sicut ignis ceram, ita etiam illud emollit. Ideoque Iob tribulatus ait: Deus molliuit cor meum, & omnipotens conturbauit me.] Terra quoque postrema illa nouissimorum temporum afflictione liquefecit. Cuius testis est ipse Dominus, qui suum illum aduentum commemorans, ait: Liquefacta est terra, & omnes qui habitant in ea: ego confirmaui columnas eius.] Cum, inquam, tempus accepero, quod hominibus commodatum dederam, & non tantum mala, verum & ipsa bona opera, ipsaque iustitias iudicauero: tunc terra ad præsentiam meam, & ad impulsu tribulationis immittet, cum omnibus suis habitatoribus liquefecit. Cum enim ego fundamenta eius iecerim, columnasque stabilierim, non erit mihi difficile eam timore ac terrore concutere. Impatientes quidem, sicut lutum, immissa afflictione durantur, at iusti, & patienter ferentes eam, si quam duritiam cordis ex huius mundi distractione contraxerant, afflicti castigati que deponunt. Quos sepe Dominus tribulat, vt ab eis cor lapideum auferat, & cor carneum, id est, blandum & obediens, attribuat.

An non ignis laterem roborat, atque fortificat? Sed ira tribulatio menti eam patienter ferenti for-

A titudinem & robur impetit. Proptereaque Dominus non semel à feruis suis consolationes subtrahit, & tribulationibus ferit, vt in omni virtute confortet. Gloriamur in tribulationibus, ait Paulus, scientes quod tribulatio patientiam operatur: patientia autem probationem: probatio verò spes: spes autem non confundit.] Quomodo modo tribulatio patientiam operatur? Non aliter quam subministrando patientiæ materiam. Quia sicut qui habet diuitias, potest eas liberaliter erogare: ita qui tribulationibus impetit, occasionem habet, vt possit æquanimiter sustinere. Et quomodo patientia operatur probationem, nisi animum roborando, vt testificationem suæ virtutis ostendat? Et quo pacto probatio operatur spem, nisi ipsum animum erigendo, vt qui propter Deum tribulationes perfert, de spe futuræ gloriæ non diffidat? Deus autem neminem in se confidentem pudentem, sed quod in se est, præmium speratum retribuet. Si etiam ignis, vincula soluit, tribulatio similiter, nexu mundani amoris abruptis. Tres illi viri, quos Nabuchodonozor rex in fornacem ignis ardentis mitti præceperat, ligati coniecti sunt, sed ignis fuerunt virtute soluti, qui] ambulabant in medio flammæ laudantes Deum, & benedicentes Domino.] Sic desideriorum terrenorum vinculis colligati, in ignem tribulationis mittuntur, non sanè vt consumantur, sed vt à venenis huiusmodi liberentur. Ac, vt semel liniam, tribulatio non aliter quam ignis hominem probat. Quia vasa figuli probat fornax, & homines iustos tentatio tribulationis. Eum quoque purgat. Vnde Dominus per Ioannem ait: Omnem palmitem ferentem fructum, purgabit, vt fructum plus afferat.] Ac tandem huius sæculi delicias & voluptates exsiccat: & est velut myrtha, quæ à corruptione præseruat. Merito ergo Chryostomus tribulationem vtilissimam censet, cuius multiplices fructus vtilitatesque recensens, inter alia sic scribit: Nam & fastum contrahit, & omnem excidit torporem tribulatio, & ad patientiam vngit, & humanarum rerum vilitatem reuelat, & multam introducit sapientiam: omnes enim motus ipsi cedunt, inuidia, æmulatio, concupiscentia, potentia pecuniarum, & corporum amor, arrogantia, fastus, ira, & omne reliquum vitiorum examen. Et si vis rebus ipsis videre, & virum seorsum, & totum populum ostendere tibi poterimus, & in tribulatione positos, & in remissione, & quantum hinc lucrum, docere, & quatenus illinc torpor. Nam & Hebræorum populus, dum affligebantur quidem, & pellebantur, gemebant, & Deum inuocabant: cum autem impinguati fuat, resilerunt: Nimirum rursum cum libertate potirentur, ita Deum irritauerunt, vt totam à fundamentis vibem subuertere Deus minatus sit: postquam verò ab illo sunt humiliati præcone, omnem præstiterunt sapientiam. Si verò & singularem virum vis cernere, cogita Salomonem. Nam & hic dum in curis quidem & perturbatione fuit, de principatu gentis illius consultans, illa visione dignus est habitus: vt verò nactus est delicias, in ipsum malitiæ barathrum delapsus est. Quid verò ipsius pater: quando mirabilis fuit, & gloriosus? Nonne dum in tentationibus fuit? Absalon verò, quoad fugiebat, nonne modestus erat: postquam autem rediit, & tyrannus, & parricida factus est? Quid autem Iob? Hic quidem clarus erat, & in quiete: clarior autem post tribulationem apparuit. Et quid enim opus est antiqua & prætea recensere? Si quis enim nostra nunc discurat, quantum sit tribulationis lucrum videbit: nunc enim

Roman. 5. 3.

Danie. 3. 24.

Eclli. 27. 6.

Iohan. 15. 2.

Chrysof. hom. 66. ad popu. Tom. 5.

pace potentes recidimus, & defluximus, & innumeris impleuimus malis Ecclesiam: cum verò pellebatur, & modestiores, & humaniores eramus, & studiosi magis, & ad has conciones promptiores, & feruentius ad audiendum. Quod enim ignis est auro, hoc & animis tribulatio, sordem abstergens, faciens mundos, claros reddens, & splendidos. Hæc ille.]

Has itaque tribulationum utilitates ante oculos suos humiles habeant, vt se ad fortiter tolerandum inducant, sed præcipua causa sustinentiæ eorum, est ipsa humilitas, qua ob defectus suos, se dignos tribulatione & percussione cogitant. Non sunt illi cæci palpatores sui ipsorum, qui proprias culpas distimulant, & ab oculis aliorum abscondant; sed sapientes examinatores interiorum motuum suorum, qui suas imperfectiones perfectas habeant, & earum causa pati ac flagellari non refugiant: Et quia sciunt, Deum iustum esse iudicem, qui peccata puniat, tribulationem aduenientem in peccatorum pœnam illatam ab eo putant, & idè eam patienter sustinent. Sic Dauid à Semei maledictione pulsatus patienter verba contumeliæ tulit, & à Deo eam venire cognouit. Quid mihi, & vobis est filij Saria? Dimitte eum, vt maledicat. Dominus enim præcepit ei, vt malediceret Dauid; & quis est, qui audeat dicere, quare sic fecerit? Erat ille humilis, & ex humilitate, corde tranquillus, & ex tranquillitate, sapiens, qui nouit non tam lapidem aspiciere, quam eum, qui lapidem iecerat, contemplari. Quare in proximum quasi in lapidem percutientem non irascitur, sed Deo lapidem iuste mittenti, animo libenti submittitur. Nos verò idè aduersus proximum affligentem irascimur, quia ex superbia nos immeritò pati dicimus, & ex cecitate, quæ à superbia provenit, illum ledentem, & non Deum castigantem spectamus. Et cum verbum aliquod in nos dictum audimus, inquit Dorotheus, canes imitamur. Hi enim si quis in eos lapidem iecerit, iacientem dimisso, lapidem mordent. Ita nos, Deo relicto, qui nobis tribulationes huiusmodi ad peccatorum nostrorum purgationem procurat, ad lapidem, hoc est, ad proximum currimus, dicentes, Quare hoc mihi locutus est? Quare hoc fecit? Cumque ex his proficere admodum possumus, & mereri, negligentia nostra demeremur. Simus igitur humiles, quia humilitas nos ad patientiam roborabit, & pro ineffabili præmio ictus culcum, & muscarum, id est, tribulationes huius vitæ, pati docebit.

2. Reg. 16. 10.

Dorothei. doct. 7. in fine.

Per. ser. 1. diuersis.

2. Cor. 4. 17.

Ineffabile profus est præmium, quod speramus, & satis leue pondus tribulationis, quod sustinemus. Atque de viroque pulchre Bernardus ait: Hoc nempe erit illud æternum gloriæ pondus, de quo identidem ait Apostolus: Momentaneum, inquit, hoc, & leue tribulationis nostræ, supra modum in sublimitate æternæ gloriæ pondus operatur in nobis. Perge ergo murmurare, & dicere: longum est, graue est, non possum tam immania & tam diuturna portare. Apostolus momentaneum, & leue perhibet esse quod tolerat: & certè necdum à Iudæis quinquies quadragenas vna minùs accepisti; nec dum nocte ac die in profundo maris fuisisti, necdum plus omnibus laborasti: postremò, necdum vsque ad sanguinem restitisti. Vide ergo quam non sunt condignæ ad gloriam passionis. Quod tribulationis est, momentaneum est, & leue: quod gloriæ, æternum est, & pondus etiam supra modum in sublimitate. Quid in incertum tibi dies & annos numeras? Transiit hora, transiit & pœna:

nec accedunt sibi, sed cedunt potius & succedunt. Non sic gloria, non sic remuneratio, non sic merces ipsa laboris. Nescit vicissitudinem, nescit finem, manet tota simul, & manet in æternum. [Cum dederit (inquit) dilectis suis somnum, ecce hæreditas Domini. Sufficit enim nunc cuique diei malitia sua,] nec laborem suum poterit referuare sequenti: sed omnium merces laborum in vna illa die reddetur, cui altera non succedit. [Reposita est mihi corona iustitiæ (ait Apostolus) quam reddet mihi] non in illis, sed [in illa die iustus iudex.] Melior est enim dies vna in atrijs tuis super millia. Gutratim pœna bibit, liquando sumitur, per minutias transit: nam in remuneratione torrens est voluptatis, & fluminis impetus, torrens inundans lætitiæ, flumen gloriæ, & flumen pacis. Flumen planè est, sed quod affluat, non quod fluat, vel effluat. Flumen vocatur, non quod transeat, vel pertranseat, sed, quod abundet. Æternum (inquit) gloriæ pondus. Non enim nobis gloriosa vestis, non gloriosa domus; sed ipsa gloria promittitur. Si quid verò illorum, aut similitum aliquando dicitur, figura est. Nam in veritate, iustorum expectatio, non aliquid lætium, sed ipsa lætitiæ est. Hactenus sanctus hic Pater. Pro isto præmio, atque pro ista lætitiâ, humiles non timent sustinere iniurias, pati opprobria, contumelias ferre; quin & cum aliquid patiuntur, se felices putant, quia pœnâ, quam (vt ipsi putant) pro suis peccatis merentur, semper mansuram gloriam mercantur. Et sicut auri cupidus lætium esset, si quilibet nummus valore geminaretur: ita & humilibus lætium est, quia quilibet eorum labor, quilibet afflictio, valore quasi gemina est. Annon esset vnus atque idem nummus quasi duplus, si eodem & debitum solueretur, & margaritum pretiosum emeretur? Sed eadem iniuriâ humilis debitum suorum defectuum soluit, pro quo soluendo eam perfert, & margaritum gloriæ coëmit, quod patientiâ in tribulationibus exigit. O igitur magna virtus humilitas, quæ ad patientiam mentem parat, ad mansuetudinem lenitatemque disponit: cui promissum est, vt nunc per tranquillitatem terram cordis nostri possideamus, & post huius vitæ curriculum terram illam viuientium comparemus.

P/a. 116. 2. 3. Matth. 6. 34. 2. Tim. 4. 8. 2. 3. 11.

De Aperta humilium sua conscientia manifestatione.

CAPVT V.

HUMILIS, qui didicit iniurias æquanimitè pati, didicit quoque pudorem ac confusionem sustinere. Quare alius effectus humilitatis ordine quintus est, omnia peccata siue cogitationis, siue loquutionis, siue operis, quamuis omnino occulta & absconsa sint, prælato manifestare, & pro ea, quæ inde sequitur, confusione non tegete. Manifestat autem hæc pia aperta que confessio ex humilitate procedit. Nam qui se in firmum ceteret, facile adducitur, vt agrotationes suas medico pro remedio aperiat: & qui seipsum despicit, non grauatè ad hoc mouetur, vt quæ despicientiam sui generant, apud suum prælatum pandat. Hinc verò elicitur humilitatis tum necessitas tum nobilitas, à qua tam vilis pie confessionis affectus originem trahat. Cuius nunc aliquos fructus, qui hunc humilitatis effectum

faciliorem